

KPS Blog november 2019:

“Met 27 % premie is goede pensioenambitie niet haalbaar”

De fiscus zou goede pensioenambitie mogelijk moeten maken

Al enige tijd heeft het er alle schijn van dat de fiscus onder het nieuwe pensioenstelsel niet verder dan een premie van 27 % van de pensioengrondslag aftrekbaar wil stellen. Daarbij heeft men de premie voor ogen die betrekking heeft op de netto kosten voor opbouw van Ouderdomspensioen en (70%) Nabestaandenpensioen op leeftijd 68. Aanvullend komen nog kosten voor uitvoering, risicodekking en arbeidsongeschiktheid. Daarnaast zou de fiscus bereid zijn om kosten aftrekbaar te stellen die gemoeid zijn met de compensatie die toegekend gaat worden aan medewerkers die met het nieuwe systeem een lagere opbouw krijgen dan hen was beloofd.

De eerlijkheid gebiedt ons te zeggen dat er veel pensioenregelingen zijn die (veel) lagere premies kennen dan 27%. Er zijn bedrijfstakpensioenfondsen die de pensioenopbouw deels uit het aanwezige vermogen financieren. Men accepteert dat de premie niet kostendekkend is. Ook zijn er veel (DC) regelingen waarvan de werkgever het standpunt heeft ingenomen dat er grenzen zijn aan de bereidheid om op te draaien voor de financiële consequenties van langer leven en lage rentestanden. In deze gevallen zal een fiscaal maximum van 27% niet begrenzend werken.

Wat het opvallende is, is dat in de plannen die ten grondslag liggen aan het Pensioenakkoord steeds wordt gesteld dat het nieuwe systeem uit moet komen op een pensioen dat ongeveer 75% bedraagt (bij 40 opbouwjaren) van het gemiddelde salaris op 68 jarige leeftijd (1,875 % per jaar). De beschikbaar te stellen premie moet dat doel dus kunnen bereiken. Sterker nog, er wordt ook gesteld dat de fiscale norm periodiek moet worden bijgesteld indien door (markt) omstandigheden die ambitie niet meer gehaald kan worden.

“En wat mag dat wel niet kosten?” sprak de rechtgeaarde Hollander.

Daaraan hebben de actuarissen de afgelopen tijd veel gerekend. Die premie bestaat uit meerdere componenten:

1. De kostendekkende prijs op basis van de (risicovrije rente)
Die rente is momenteel erg laag en bij sommige looptijden zelfs negatief.
2. Opslag voor zekerheid
Daarbij kun je de vraag stellen of die wel nodig is als de zekerheidsmaat wordt losgelaten.
Werknemers zullen betogen dat voor overname van dat risico een prijs betaald moet worden
3. Opslag voor indexaties
Ooit gemaximeerd op 4%, maar in een tijd van lage inflatie mag het wat minder zijn.
4. Opslag voor overdracht van risico's
Te bezien in combinatie met punt 2.
5. Uitvoeringskosten
6. Kosten risicodekking
7. Kosten voor dekking arbeidsongeschiktheid

De fiscus stond en staat momenteel nog steeds toe dat een zakelijke prijs die voor pensioen wordt betaald aftrekbaar is voor de vennootschapsbelasting. De aanspraak is vervolgens onbelast voor de loonbelasting.

Premies berekend op deze methode zijn zeer fors gestegen. Waar deze een aantal jaren geleden uit kwamen op zeg 25 à 30% van de pensioengrondslag, komen deze nu op percentages hoog in de dertig en soms ver boven de 40%. In de praktijk hebben we gezien dat de onderhandelingen stokten. Niet de fiscus zet een rem erop, maar partijen komen overeen wat de kosten voor het totale pakket arbeidsvoorwaarden maximaal mogen zijn. Percentages van (ver) boven de 35 zijn nu mogelijk en fiscaal geaccepteerd.

De 27% is berekend op basis van het uitgangspunt dat de overgang kostenneutraal moet zijn: óók een afspraak uit het Pensioenakkoord. Het gevolg is dat de uitkomst van 27% mede bepaald wordt door pensioenfondsen met een lagere ambitie dan het huidige fiscale maximum.

Dit betekent ook dat fondsen met fiscaal maximale regelingen na de overgang fiscaal bovenmatig worden. Het pensioenfonds ABN AMRO maakte onlangs bekend een 20% lagere opbouw te verwachten in het nieuwe stelsel, zodat de cao-afspraken niet meer kunnen worden nagekomen.

Of de pijlpalen van het Pensioenakkoord (geen premiedemping meer, pensioeninkoop tegen risicovrije marktrente, kostenneutrale overgang, ambitie 1,875% pensioenopbouw met indexatie, geen fiscale bezuiniging) met de huidige lage marktrente verenigbaar zijn, is voor het stuurgroep-overleg nog de vraag, maar voor menige deskundige een weet: dat gaat niet lukken.

Als het nog steeds de ambitie is om de gestelde pensioennorm te halen, dan vergt dat in veel situaties een premie die ver uitstijgt boven de 27%. Het is aan cao-partijen om de vraag te beantwoorden of dat acceptabel c.q. noodzakelijk is. Het zou niet de fiscus moeten zijn die daar grenzen aan stelt.

Joop Rietmulder, pensioenadviseur &
Jos Gielink, pensioenjurist
beiden lid van de KPS-werkgroep Pensioen 2020

Dit blog is op uitnodiging van KPS geschreven: www.kps.nl.